

Josephine (Jo) Johanna Biegel is geboren op 16 februari 1903 in Gorinchem. Ze was de dochter van de bekende arts en latere wethouder Salomon Biegel en Angenieta Anne (Annie) van Rijkom. Biegel was joods, maar hij distantieerde zich na het overlijden van zijn eerste vrouw van zijn achtergrond. In maart 1928 is zij getrouwd met Jacobus Aegidius Herman Jan van der Dussen (23 juni 1900, Kampen). Ze kregen drie kinderen. Haar man was eerst advocaat en procureur en later wethouder in Kampen. In 1937 werd Van der Dussen burgemeester van Hengelo.

Op 21 januari 1936 vond in Kampen de oprichting plaats van de afdeling Kampen van het Nederlands Padvindstersgilde. Jo werd de eerste penningmeesteresse. De groep kreeg later de naam Hanzeluiden. Er werd gestart met kabouters en padvindsters en de opkomsten vinden plaats op woensdagmiddag in hotel de Mondriaan. Tegelijkertijd vind de oprichting van de Kamper Padvindsters en Padvindsters van het Leger des Heils plaats.

Na een jaar verhuist Jo met haar man naar Hengelo. Ze wordt dan assistent hoofdcommissaresse bij het NPG. Haar gildenaam was Dico. Na hun verhuizing naar Hengelo werd haar man voorzitter van de plaatselijke commissie van de NPV in Hengelo. Op 2 april 1941 wordt Scouting door de bezetter verboden. Door heel Nederland werden veel commissarissen van Scouting direct na het verbod gevangen gezet en verhoord. Onder hen was ook Cornelis Beets. In de archieven van het NIOD is de communicatie bewaard tussen gemeenten, provincies en het Rijk over aangehouden en gearresteerde burgers. Hierbij zitten ook een aantal verslagen over de aanhouding van kopstukken uit Scouting. Op 3 april 1941 stuurt de Burgemeester van Hengelo naar de Commissaris der Provincie Overijssel een briefje:

Aan de heer commissaris van de Provincie Overijssel

Door dezen dele ik u mede dat ik op woensdag 2 dezer, des morgens te 7 uur, op last van de Sicherheitspolitzei, te Enschede ben gearresteerd. Eveneens geschiedde met mijn vrouw. Huiszoeking werd gedaan (door den commissaris van politie en een rechercheur), waarna mijn vrouw en ik naar het bureau van de politie werden gebracht. Een en ander stond in verband met de opheffing van de Padvinderij waarin ik de functie van voorzitter der plaatselijke commissie (bestuur) van de jongens vervulde, en mijn vrouw assistent hoofdcommissaresse bij de meisjes was. Met ons werden ongeveer veertig andere Hengelosche ingezetenen gearresteerd.

Mijn vrouw moest, als hoofd van de meisjes-padvindsters uit geheel Twente en de Gelderschen Achterhoek door de Sicherheitspolitzei in Enschede verhoord worden, evenals de heer ir. A. Beets, pas afgetreden als lid van het hoofdbestuur der Nederlandsche padvindstersvereniging en dhr van Zon, assistent districtscommissaris, dus hoogste plaatselijke leider bij de jongens alhier. Alle anderen, w.o. ik, werden hier door de Hengelosche politie verhoord op de door de Sicherheitspolitzei voorgeschreven vragenlijst (w.o. vragen naar onzedelijkheid (!) bij de padvinderij en naar evt verbindingen met het buitenland).

Ook deel ik voorts mede, dat ik en mijn vrouw tot ongeveer 12 uur zijn verhoord. We werden hierna samen met anderen vrijgelaten. Terwijl ook de heer van Zon in den loop van den dag uit Enschede

terugkwam. Alleen de heer Beets werd vastgehouden en zal, naar werd medegedeeld, voorlopig vastgehouden worden. Hij is hedenmorgen naar Den Haag gebracht.

Eindelijk moet ik u nog melden dat mijn vrouw hedenmorgen wederom werd opgehaald. Zij moest om 10 uur wederom bij de Sichterheitspolizei komen. Te ongeveer half een was zij, na wederom ondervraagd te zijn, weer terug.

Ik hoef u waarschijnlijk niet te schilderen welk een indruk al deze arrestaties van en huiszoekingen bij zooveele, allen bekende ingezetenen van alle richtingen en standen, zowel bij de jeugd als bij de ouders te Hengelo, waar de padvinderij zoo ontzaglijk bloeide (ik schat het aantal aangesloten padvindsters en padvinders tezamen op wel een kleine 1000) maakten.

De burgemeester van Hengelo, J. Ae. H.J. van der Dussen.

Tijdens de bezetting liet haar man niet na telkens te laten blijken niets op te hebben met de praktijken en ideologie van de bezetter en dat heeft hem de nodige conflicten opgeleverd. Op 5 juni 1942 wordt hij opgepakt en overgebracht naar het voormalige kleinseminarie Beekvliet bij St Michielsgestel. Jan en Jo onderhielden vrijwel dagelijks correspondentie vanuit Beekvliet. De brieven bestrijken de periode tussen 6 juni 1942 en 19 december 1943. In de correspondentie komen de kinderen "veelvuldig voor". Op 12 september 1942 wordt hem ontslag verleent als burgemeester.

Haar man komt weer vrij en duikt onder. Na de oorlog wordt hij weer burgemeester in Hengelo en later in Dordrecht. Josephine werd weer actief binnen het NPG, onder andere als gewestelijk commissaris. In 1954 bracht Lady Baden-Powell een bezoek aan Dordrecht en ging op de foto met mevrouw Van der Dussen. Ze was op dat moment beschermvrouwe van de padvindsters.

Ze kreeg een zilvervis van het NPG in 1961 en werd Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Ze overleed op 8 oktober 1989 in Soest. Zeven dagen later overleed ook haar man Jan.

ZILVERVISSEN

Aan het eind van haar toespraak vroeg Trok, Dico en Akka op het podium te komen. Dico, mevrouw van der Dussen uit Dordrecht, is vice-presidente en Akka, mevrouw Oosthoek uit Utrecht, is voorzitter van het H.A.C., het Hoofdbestuurs Advies College; je begrijpt dat dat een commissie is, die het Hoofdbestuur goede raad geeft in vele zaken. Dico, die veertig jaar geleden al als padvindster werd geïnstalleerd

Meer informatie

[Jan van der Dussen \(burgemeester\) - Wikipedia](#)

[Stolpersteine Dordrecht \(stolpersteine-dordrecht.nl\)](#)

[De padvindster, jrg 15, 1940, no 1, 15-01-1940 » 15 jan 1940 - Pag. 17 | Delpher](#)

[De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche](#)

[Meisjesgilde, jrg 17, 1946, no 5, 1946 » 1946-03 - Pag. 7 | Delpher](#)

De Padvindster 1960

De Padvindster juni 1961

[Archieven.nl](http://archieven.nl) - 247 Collectie Correspondentie (NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies)
[Leidsch dagblad » 29 sep 1942 - Art. 45 | Delpher](#)
[almanak1936_6_beroepen_kerk_verenigingen.pdf](#)
[\(kamperalmanak.nl\)](#)
[Padvinderijhistorie Dordrecht | Facebook](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.